

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 1190 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

9. maj 2001

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse af 7. maj 2001 (Alm. del – bilag 1154) vedlægges Udenrigsministeriets besvarelse af det deri stillede spørgsmål nr. 179.

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Lars Løkke Rasmussen', written in a cursive style.

NOTAT

Udenrigsministeriet

Nordgruppen

Til: Folketingets Europaudvalg J.nr.: N.1, 400.A.2-6-1-4
CC: Bilag:
Fra: Udenrigsministeriet Dato: 9 maj 2001
Emne: Notat om det nye regelsæt vedr. aktindsigt i EU-dokumenter i opfølgning af møde i Folketingets Europaudvalg d. 4. maj 2001.

Spørgsmål 179 af 7. maj 2001 (Alm.del – bilag 1154)

Spørgsmål:

Udenrigsministeren bedes – som lovet på Europaudvalgets møde den 4. maj 2001 – oversende et notat, der nærmere belyser det nye regelsæt vedr. aktindsigt i EU-dokumenter, herunder:

- muligheder for tilbageholdelse af dokumenter af hensyn til kommercielle interesser,
- muligheder for tilbageholdelse af dokumenter, som er "interne arbejdsdokumenter",
- muligheder for tilbageholdelse af dokumenter, som er udarbejdet af "trediepart" og endelig
- hvorvidt man fra dansk side i flg. de nye regler om aktindsigt i EU-dokumenter, vil kunne tilbageholde dokumenter vedr. "Combus-sagen".

Svar:

1. Generelt

Besvarelsen er udarbejdet på baggrund af den foreliggende kompromistekst – oversendt til Folketingets Europaudvalg d. 25. april 2001. Opmærksomheden henledes på, at teksten fortsat kun foreligger på engelsk, og at den endnu ikke er blevet underkastet juridisk-sproglig gennemgang.

For så vidt angår det nye regelsæts indhold generelt henvises til supplerende aktuelt notat af 7. maj 2001.

Generelt bemærkes endvidere, at den nøjagtige virkning af de nye regler i høj grad vil afhænge af den praksis, der anlægges. De nye regler hviler - ligesom de danske regler – på det grund-

princip, at hvert enkelt dokument må underkastes en konkret vurdering med henblik på at afgøre, om de hensyn, der er indeholdt i undtagelsesbestemmelserne, vil lide skade (blive "undermineret"), hvis et dokument offentliggøres. Der kan derfor ikke på forhånd opstilles nogen facitliste for, hvilke typer af dokumenter, der efter de nye regler kan udleveres, og hvilke typer af dokumenter, der ikke kan udleveres.

2. Mulighed for tilbageholdelse af dokumenter af hensyn til kommercielle interesser.

Efter de nye regler – artikel 4, stk. 2, 1. pind – gælder, at institutionerne – medmindre der foreligger en mere tungtvejende offentlig interesse i offentliggørelse – skal afslå aktindsigt i et dokument

"...hvis offentliggørelse ville underminere beskyttelsen af:

...

- en fysisk eller juridisk persons kommercielle interesser, herunder intellektuel ejendomsret..."

En række faktorer – som også gør sig gældende ved de andre undtagelsesmuligheder – vil indskrænke antallet af dokumenter, der kan tilbageholdes med henvisning til denne bestemmelse:

- den skal fortolkes restriktivt, fordi der er tale om en undtagelsesbestemmelse
- der skal meget til, før offentliggørelse ville "underminere beskyttelsen af" den kommercielle interesse
- hvis et dokument opfylder betingelserne, vil det alligevel kunne udleveres, såfremt der foreligger en mere tungtvejende offentlig interesse i offentliggørelse
- dele af dokumentet, der ikke måtte være omfattet af undtagelsen, vil skulle udleveres, jf. artikel 4, stk. 6.

Det bemærkes herudover generelt, at ethvert afslag vil skulle begrundes, og at afslag vil kunne indbringes for ombudsmanden eller Domstolen.

Den danske offentlighedslov opererer også med undtagelsesmuligheder på dette område. Retten til aktindsigt – efter lovens § 12, stk. 1, nr. 1 – omfatter således ikke oplysninger om "enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold". Det samme gælder oplysninger om "tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningen angår, at begæringen ikke imødekommes."

3. Mulighed for tilbageholdelse af "interne arbejdsdokumenter"

Efter de nye regler kan en institution tilbageholde et dokument udarbejdet til internt brug, der relaterer sig til en sag, som institutionen endnu ikke har truffet beslutning om, hvis offentliggørelse i alvorlig grad ville underminere institutionens beslutningsproces, medmindre der foreligger en mere tungtvejende offentlig interesse i offentliggørelse, jf. artikel 4, stk. 3, 1. afsnit.

Herudover gælder – efter artikel 4, stk. 3, 2. afsnit – at adgangen til et dokument, som indeholder synspunkter til internt brug som led i den berørte institutions overvejelser og foreløbige konsultationer, skal afslås – også efter der er blevet truffet beslutning – hvis offentliggørelse i alvorlig grad ville underminere institutionens beslutningsproces, medmindre der foreligger en mere tungtvejende offentlig interesse i offentliggørelse.

De faktorer, som bliver nævnt ovenfor under 2, indskrænker på lignende måde antallet af dokumenter, der tilbageholdes med henvisning til denne bestemmelse. Hertil kommer yderligere to betingelser, der vil skulle opfyldes, for at sådanne dokumenter kan undtages fra aktindsigt:

- at institutionens beslutningsproces skal undermineres ”i alvorlig grad”
- at dokumenterne efter artikel 4, stk. 3, 1. afsnit kun kan tilbageholdes, så længe der ikke er truffet beslutning i sagen

Endvidere gælder, at et dokument mister sin interne karakter, så snart det måtte være blevet sendt til tredjemand

I Danmark omfatter retten til aktindsigt ikke en myndigheds interne arbejdsdokumenter, jf. offentlighedslovens §7 sammenholdt med §8. I Danmark er sager om lovgivning kun omfattet af offentlighedsloven, for så vidt lovforslag er fremsat for Folketinget, jf. offentlighedslovens §2. Retten til aktindsigt omfatter ikke brevveksling mellem ministerier om lovgivning, herunder bevillingslove, jf. offentlighedslovens §10, nr. 2.

4. Mulighed for tilbageholdelse af dokumenter, som er udarbejdet af ”trediepart”

Forordningens udgangspunkt er, at alle dokumenter i institutionernes besiddelse – herunder også dokumenter, som tredjemand har udleveret til institutionen – omfattes af retten til aktindsigt. Dette er ikke tilfældet efter de nugældende regler, hvor adgangen til aktindsigt alene omfatter dokumenter ”forfattet” af den berørte institution.

De nye regler indeholder en række bestemmelser, der tilsigter at beskytte tredjemands interesser ved i varierende grad at give denne mulighed for at få indflydelse på, om et dokument, som er overgivet til institutionen af den pågældende tredjemand, skal udleveres eller ej.

For så vidt angår udlevering af dokumenter – som institutionen har modtaget fra tredjemand, der ikke er en medlemsstat, og som ikke kan henføres til kategorien af følsomme dokumenter –

skal institutionen rådføre sig med tredjemanden med henblik på at vurdere, om dokumentet skal undtages i medfør af artikel 4, stk. 1 eller 2, medmindre det er klart, at dokumentet enten skal eller skal ikke udleveres, jf. artikel 4, stk. 4.

Med hensyn til dokumenter, som institutionen har modtaget fra en medlemsstat, gælder, at denne kan anmode institutionen om ikke at offentliggøre dokumentet uden medlemsstatens forudgående tilladelse, jf. artikel 4, stk. 5. Denne bestemmelse svarer til erklæring 35 til Amsterdam-traktaten.

Følsomme dokumenter kan ikke udleveres uden samtykke fra ophavsmanden, jf. artikel 9, stk. 3. I de fleste tilfælde vil sådanne dokumenter endvidere være omfattet af andre undtagelsesbestemmelser beskrevet i artikel 4, stk. 1, litra a, navnlig vedrørende den offentlige sikkerhed, forsvarspolitiske og militære spørgsmål, jf. artikel 9, stk. 1.

5. Mulighed for fra dansk side at tilbageholde dokumenter vedrørende "Combus-sagen".

Med hensyn til begæringer fremsat over for en EU-institution vedrørende dokumenter, som institutionen har modtaget fra Danmark, gælder ifølge de nye regler, at man fra dansk side kan anmode institutionen om ikke at offentliggøre dokumentet uden Danmarks forudgående tilladelse, jf. artikel 4, stk. 5. I henhold til de nugældende regler vil sådanne dokumenter ikke være omfattet af retten til aktindsigt efter EU-reglerne, da de pågældende dokumenter ikke er forfattet af den pågældende institution.

Med hensyn til begæringer om aktindsigt i et EU-dokument, som er indgivet ved en dansk myndighed, skal disse som hidtil behandles efter reglerne i offentlighedsloven. I henhold til de nye EU-reglers artikel 5, stk. 1 vil den danske myndighed skulle rådføre sig med den berørte institution, medmindre det er klart at dokumentet enten skal eller skal ikke udleveres. Dette svarer til normal god sagsbehandlingsskik allerede i dag.

Herudover vil hvert enkelt dokument selvsagt som hidtil – uanset om en begæring indgives til en EU-institution eller i Danmark – skulle vurderes i forhold til undtagelsesbestemmelserne i henholdsvis de nye EU-regler eller den danske offentlighedslov. Hvorvidt dokumenter vedrørende "Combus-sagen" ville være omfattet af sådanne undtagelsesbestemmelser, kan kun afgøres ved en konkret vurdering af hvert enkelt dokument.

